

TRÜKKÖS KORMÁNYZATI KAPCSOLATOK NÉLKÜL IS LEHET VALAKI MILLIÁRDOS HISZNEK A VERSENYBEN

Aranyemberek
Beszélgetés gazdagokkal a gazdagságról

Szakonyi Péter

Kossuth

Demján Sándor

Gattyán György

Kapitány István

Somody Imre

HOGY KINEK MENNYI PÉNZE VAN, ELVILEG MAGÁNÜGY. KI SZERETI, HA MEGKÉRDEZIK TŐLE, HOGY MEKKORA ÖSSZEG VAN A SZÁMLÁJÁN, MIT VETT MOSTANÁBAN, MILYEN BEFEKTETÉSEI VANNAK, VAGY MILYEN HOBBIKRA KÖLT? SENKI. A MILLIÁRDOSOK SEM. MIVEL AZONBAN A VAGYONUK EGY RÉSZÉ LÁTVÁNYOS ÉS NYOMON KÖVETHETŐ, FIGYELIK ÉS ELEMZIK ŐKET. VILÁGSZERTE KÉSZÜLNEK A LISTÁK, EZEKBŐL TUDJUK, HOGY MÁR NEM BILL GATES, HANEM JEFF BEZOS, AZ AMAZON.COM ALAPÍTÓJA A FÖLD LEGGAZDAGABB EMBERE, VAGY HOGY MAGYARORSZÁGON CSÁNYI SÁNDOR BÁNIK A LEGJOBBAN A PÉNZZEL, 18 ÉV ALATT 15 MILLIÁRD FORINTRÓL 295 MILLIÁRDRA NÖVELTE A VAGYONÁT. DE A RANGSOROK ALAPJÁN MONDHATÓ KI AZ IS, HOGY A VILÁG TÍZ LEGGAZDAGABB EMBERÉNEK TÖBB A VAGYONA, MINT A LEG-SZEGÉNYEBB NÉGYMILLIÁRDNAK ÖSSZESEN. S HOGY KIT MI MOTIVÁL, HOGYAN LEHET A CSÚCSON MARADNI, MEDDIG URALHAT EGY EMBERT A PÉNZ? ELTÉRŐEK A MOZGATÓERŐK.

Még ebben a hónapban megjelenik Szakonyi Péter, Aranyemberek című könyve, amelyben a szerző éppen az előbbi kérdésekre próbál válaszokat adni. Magyar milliárdosokkal beszélget arról, hogy mivel és hogyan lehet nagy cégeket, nagy vagyont felhalmozni. Mindeközben az ember képes-e megőrizni arcát és a személyiségét? Vajon büszke-e magára, vállalható-e a családja számára, amit csinál, van-e, aki folytatni akarja a megkezdett utat a gyerekek közül. A Kossuth Kiadó gondozásában készült könyv nem az üstökösökre, hanem az állócsillagokra koncentrál, azokra, akiket nem valaki más, adott esetben a politika emelt fel és tett gazdaggá, hanem a maguk erejéből lettek azok, amik. Ahogyan „A 100 leggazdagabb magyar” című kiadványt 18 éve szerkesztő Szakonyi Péter írja, interjúalanyai valódi és éles piaci helyzetben, nem egy esetben átlépve az országhatárt, nemzetközi versenyben is bizonyítottak. Ők azok, akik nem gyanús ügyletekkel, megkérdőjelezhető közbeszerzési pályázatokkal, trükkös kormányzati kapcsolatokon keresztül értek el sikereket.

A magyar milliárdosok kétharmada kicserélődött 2002-2020 között, mióta A 100 leggazdagabb ma-

gyar kiadvány figyelemmel követi őket. Az idei ragsorban mindössze 23 olyan ember szerepelt, aki ott volt 2002-ben is. Demján Sándor nem azért nincs már közöttük, mert a vagyona nem lenne elég hozzá, hanem mert 2018-ban meghalt. Az Aranyemberek című könyvben éppen emiatt egy korábbi, 2017-es beszélgetés szerepel vele. Amit mond, ma is érvényes.

A Főnök, ahogyan a munkatársai hívták, nem csak az asztal mellett szerette a pókért és a sakkot, hanem az életben is megjátszotta a mások számára hajmeresztőnek tűnő lépéseket. Ha valaki érdemben tett azért, hogy Magyarországon megvalósuljon a kapitalizmus, az ő volt. Ahogy mondta, egy jól működő kapitalizmus legfőbb értéke, hogy teret enged a tehetség kibontakozásának. Az üzleti életben ezt a piaci verseny megteremtésével éri el. „Mindig is azokat a vállalkozókat ismertem el, akik piaci versenyhelyzetben tudták bizonyítani rátermettségüket. Őket kell támogatni, és hosszú távon csak ők jelenthetik a stabil növekedés alapját.”

Nagy történet, amikor még a szocializmus idején, télen!, olcsó! paradicsomot! árult a Skálában. A nyakkendőös zöldsgmaffiát támadta, amely a 40 forintos paradicsomot 400 forintért árulta. A versennyel beavatkozott abba a hitbizományos rendszerbe, amelyben a paradicsomimportot kiválasztott emberek bonyolították – és kerestek vele szemérmetlenül sokat. „Mi sok kockázattal, de versenyhelyzetet teremtettünk, így a Skála talán azzal járulhatott hozzá Magyarorszá-

a legvidámabb barakk elnevezéséhez, hogy felbontotta a torz sztálini elosztásos rendszert” – mondta az egykori Skála Coop vezérigazgatója, a Magyar Hitelbank elnöke, a TriGránit elnöke, a VOSZ elnöke, a Pólus Center vagy a Westend City Center létrehozója és egyebek mellett az Országos Takarékszövetkezeti Szövetség elnöke. Utóbbiban nem érte el, amit akart, nem tudta megmenteni a kormányzat karmaitól a takarékszövetkezeteket, amit haláláig fájlalt.

A pénzt nem csak újabb pénzek megkeresésére használta, hanem a köz javára is. „Kötelességemnek éreztem adni” – mondta, amikor a gyerekek jöttek szóba. Nagy szegénységben nőtt fel, célja volt, hogy Magyarország történetében az elsők közé kerüljön a szegény gyerekek megsegítésében. „Először ezer, majd ötezer, később tízezer fiatalnak tudtam ösztöndíjat nyújtani Magyarországon, aztán Lengyelországban, Oroszországban és Romániában is... és megszakadt a szívem, amikor tavaly nyáron láttam a sok szerencsétlen menekült gyermeket a határon. A gyerek szülő nélkül, akárhonnán jön is, csak áldozat lehet, ki van téve az embercsempészek és szélsőségesek brutalitásának.” De az orosz Kamaz vállalat átalakítása után is úgy gondolta, túl sok pénzt nyert az ügyleten, s vissza kell belőle adnia. A munkások plusz fizetést, részvényt kaptak, épített mecsetet, munkáslakásokat, jazzklubot, sportközpontot. „A tisztelet máig megmaradt, ha elmegyek Kazanyba, ma is vörös szőnyeg fogad.” Ugyanakkor vallotta: a demokrácia nem a munkahelyre való, hanem a közéletbe. 2008-ban, 300 milliárd forintra becsült vagyonával, ő volt Magyarország leggazdagabb embere. A nevéhez fűződik a 2003-ban alapított Prima Primissima-díj is.

Gattyán Györgynek is speciális viszonya van a pénzhez, Demján Sándorhoz hasonlóan ő sem gondolja azt, hogy fogd meg és vidd, hiszen a te hozzáállásod a legjobb. Cégcsoportja bevételeit a felnőtt tartalom-szolgáltatók termelik, amelyek egyébként a jelenlegi válság alatt is pompásan működnek. Mivel tehát nem azon kell görcsölnie, hogy miből fizeti ki az alkalmazottakat, Gattyán György felvásárol, befektet, egyrészt a Docler Investments nevű cégével, másrészt betársult két kockázati tőkebefektetéssel foglalkozó cégbe is. „Megbecsülöm azt a pénzt és tisztelem azt a fáradságot, amiért a portfólió-cégeink megdolgoznak, de nem a profit az elsődleges. Ha valami közel áll hozzám, akkor megcsinálom, még akkor is, ha egy darabig veszteséges lesz” – mondta. A befektetéseknél nem a pénz motiválja. Persze fontos, hogy a felvásárolt cégek működjenek jól, erősödjenek meg, hozzanak hasznot, ám az, ami igazán érdekeli, hogy sikerül-e maradandó, minőségi produktumot alkotniuk. „Az egész cégcsoportot úgy építettem fel, hogy a minőségi szolgáltatás nyújtása vezérelt, és nem a meggazdagodás.”

De ha már van pénze – s bár ő sem a kormányzat kedvence –, akkor, amennyit csak lehetséges, Magyarországon adózza le. 2011-ben 13 milliárd forintos adózott eredmény és a felvett osztalék ő fizette a legtöbb személyi jövedelemadót. „Minden forintot itthon adózom le, és ezzel úgy tűnik, a kevesek közé tartozom” – mondta. Hozzátette, hogy ugyancsak

Magyarországon, a leányvállalataival együtt ezer feletti munkavállalójuk van, de az elmúlt években egyetlen forint munkahelyteremtési hozzájárulást vagy pályázati pénzt nem igényeltek. „És nem is kaptak. Szerinte elférne a piacon egy olyan Top 100 kiadvány, amely a magyar milliárdosok által befizetett személyi jövedelemadó alapján rangsorol.

Az Aranyemberek című könyv kapcsán, s Gattyán György példáján keresztül, akit adócsalással vádolt meg a kormány, s végül a Kúriáig jutott ügyben ártatlannak találták, kifejezetten elgondolkozik az ember, hogy Magyarországon vajon a pénz együtt jár-e a befolyással.

A Befolyás-barométer szerint igen is meg nem is. Normál körülmények között igen, de Magyarországon speciálisan. Az érdekérvényesítési képesség, a befolyás mentén felállított szubjektív sorrend szerint Orbán Viktor a legbefolyásosabb, aztán Csányi Sándor, Mészáros Lőrinc, Matolcsy György következnek. Az első húsz helyen jellemzően kormánypárti és/vagy fideszes, a Fideszhez közeli politikusok és üzletemberek állnak. A valós üzleti szféra képviselői a 30. és a 40. hely között kerültek képbe.

Persze olyanok is vannak, akik a befolyást és a befolyás nélkülséget is megélték. Somody Imre, akit a mai napig a Pharmavittal és a Plussz pezsgőtablettával azonosítanak, így járt, s látszólag kicsit sem izgatja. Azt mondja a kötetben: „Én továbbra is a klasszikus versenyben, a

Vagyongyarapodás 2002-2020 / mrd Ft

Albrecht Ottó	2,5	28,7
Antal Ernő	3	18
Balogh Ákos	2,6	12,4
Béres József	8	9,1
Bige László	20	92
Bojár Gábor	5,5	22,7
Boros József	2,6	28,3
Csányi Sándor	15	295
Demján Sándor	30	80
Dunai György	6	45
Kolosi Tamás	2,5	9
Lakatos Péter	12	48,5
Lantos Csaba	3	9
Leisztinger Tamás	30	56
Nagy Elek	25	35
Nagy György	3	35
Nagygyörgy Tibor	2,5	22,5
Palásti József	4	13
Sinkó Ottó	12	46
Spéder Zoltán	2,5	25,5
Széles Gábor	32	138
Varga Mihály	2,5	24,5
Veres Tibor	25	135

Forrás: a100leggazdagabbmagyar.hu

szabályok és törvények tiszteletben tartásában hiszek, így viszont ma már nem lehet pénzt keresni.” Gyakorlatilag mindenét eladta, beleértve a Centrál Kávéházat is, s egy 15 hektáros farmon lett östermelő. A családi gazdaság mellett két keresztyén oktatási projektet is futtat. Azt is tervezi, hogy létrehoz egy keresztyén online médiát, amely hitélettel foglalkozik, s elgazodási pontot jelenthet.

Az első Orbán-kormány idején a miniszterelnök gazdasági tanácsadó testületének és a kormány tudománypolitikai testületének is tagja volt. A kormánnyal együttműködésben elindította a Misszió Egészségügyi Központot, s felkérték az egészségügyi tárca vezetésére is, de nem vállalta. A központ becsődölt, mint ahogyan a biotójásüzem, az előresütött és -csomagolt croissant gyártása is. Ahogy mondta, kicsit túl korán kezdett bele, a termékek piaca később teremtődött meg. Az egészségügyi projektjével meg az volt a baj, hogy nem egyszerűen az egészségügyet akarta megreformálni, hanem a megoldást a kistérségi felzárkóztatásban és -fejlesztésben látta. A „veresi modell” sokak rosszállását, ellenszenvét is kiváltotta, aztán egyszer csak úgy döntöttek, hogy a további működtetésére szolgáló pénzt szét kell osztani más települések között. A modell így rövid idő alatt szétesett. „Ez volt életem eddigi mélypontja...” – mondja.

A könyv egyik kakukktója Kapitány István, legalábbis abban az értelemben, hogy ő egy világcég élén bizonyított. A Shell globális elnöke 80 országban, 500 ezer alkalmazott főnöke. A mentalitását egy máig mesélt történet mutatja. 2002-ben Németországba küldték, hogy vegye át az ottani kiskereskedelmi hálózat irányítását. Németül nem beszélt, amire az akkori főnöke azt mondta, több tízmillióan beszélnek ott németül, a cég mégis csődbe van. Belevágott hát, s kilencszáz ember előtt mondta el a bemutatkozó beszédét, németül. Ezt mondta: „Hölgyeim és uraim! Kapitány István vagyok. Feleségemmel és két lányommal, valamint a papagájunkkal költözöm ide, hogy átvegyem a Shell németországi hálózatának irányítását. Köszönöm figyelmüket!” Ahogy most mondja, a beszédbe három fontos elemet tett bele. „Egy, hogy megtanulok németül, kettő, hogy a családommal települök oda, s nem csak hétközi vezetőként repülök Hamburgba és onnan vissza a családomhoz. És még egyet: látták, hogy tanácsadók és slepp nélkül érkeztem, ami azt vetítette előre, hogy számítok rájuk és munkájukra. Kapitány István több mint 32 éve a „kagylós” cég vezetője, Dél-Afrikától az Egyesült Államokig dolgozott különböző posztokon, s egy sor innovációt indított világsikerrel, innen, Budapestről.

S hogy vajon érdekl-e az embereket, hogy ki hogyan jutott a vagyonhoz? Ha nem is mélységében, és nagyon sok félreértéshez vezetett már a „csak azt ne kérdezzék, honnan volt az első egymillió forint”, mégiscsak van egy meglátásuk azon hírek alapján, amit a sajtóban látnak. Kristóf Luca elítélőnek készült erről néhány éve egy kutatása, amelyben egyrészt meg akarta tudni, ismeri-e a megkérdezett a szóban forgó milliárdost. Az akkor még élő Andy Vajná a megszólaltatottak 90 százaléka ismerte, Csányi Sándort 83, Simicska Lajost 79, Mészáros Lőrincet 77 százalék. Gattyán Györgyöt viszont csak 14 százalék. A kérdezettek másik csoportjától spontán választ várt arra, hogy mondják meg, szerintük kik a gazdasági élet legkiemelkedőbb alakjai. Csányi Sándort, Mészáros Lőrincet, az akkor még ugyancsak élő Demján Sándort és Simicska Lajost említették. A politika által támogatottak között Mészáros Lőrincet, Simicska Lajost és Andy Vajná jelölték meg a legtöbben. A saját érdemből gazdagok között Csányi Sándort, Demján Sándort és Wáberer Györgyöt. Azt azonban, hogy mekkora vagyon fölött rendelkezik vagy rendelkezett bármelyikük is, kevesen képesek felfogni.

Mindenesetre, a 100 leggazdagabb magyar című kiadvány számításai szerint a milliárdosok összvagyonja idén 4568,1 milliárd forintra csökkent, ami 64,9 milliárddal kevesebb, mint egy évvel korábban. A válság kevés kivétellel mindenkit rosszul érintett. És még nincs vége. Érdekes lesz a jövő évi lista is.

Top 10 leggazdagabb 2020:

1. Csányi Sándor	310
2. Gattyán György	280
3. Mészáros Lőrinc	270
4. Felcsuti Zsolt	187
5. Széles Gábor	170
6. Veres Tibor	160
7. Sziij László	120
8. Jellinek Dániel	115
9. Kasza Lajos	113
10. Bige László	112

Gazdagok mondták:

Bárány László

Master-Good / élelmiszer-feldolgozás

„Szeretem a versenyt és a kihívásokat. A verseny hiánya ugyanis elkényelmesedéshez, eltunyuláshoz vezet, és a verseny a legnagyobb igazságosító is.”

Bogisich Ferenc

Qualitative Production Gépipari Kft., beszállítóipar

„Arra építettem, hogy képes leszek olyan csapatot magam mellé állítani, akik elfogadják az álmaimat és tesznek a közös célokért. Soha nem kergettem illúziókat, viszont az álmaimat valóra váltottam. Céltudatosan haladok a céljaim felé, soha nem tudott az útról letéríteni a könnyebb megoldás.”

Futó Péter

Futureal, ingatlanfejlesztő

„A garázsomban két oklevél függ. A latinul írt, díszes, egyetemi doktori oklevél, s mellette egy sokkal kisebb, amely tudatja, hogy bronz fokozatú, kiváló kisiparos vagyok. Ez volt akkor a legalacsonyabb szint. Amikor beállok a kocsimmal a garázsba, a reflektorok e kettőt világítják meg, s ezáltal mindennap tudatosul bennem az, hogy honnan jöttem.”

Balogh Levente

a Szentkirályi Ásványvíz Kft. tulajdonosa

„Számomra a tőke az a pénz, amit nem veszünk ki a cégből, amiből a vállalat működik.”

Szekeres István

az Agrofeed egykori tulajdonosa, most ingatlanbefektető

„Elsősorban a családra szeretnék koncentrálni a következő években. Egy kicsit visszaadni nekik abból, ami kimaradt az elmúlt időszakban. Az üzletben is ez a prioritás. Szeretnék még egy nagyon aktív 10 évet. Befektetésekkel, beruházásokkal, kereskedelemmel foglalkozni. Elsősorban progresszív, innovatív dolgokkal.”